Singapur'daki Çinli şirketler

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Bankalar ve devlet şirketleri

Modern Singapur'daki ilk Çinli şirketler bankalar ve devlet ticaret şirketleriydi. 1936'dan beri burada bulunan Bank of China'ya Industrial and Commercial Bank of China, China Construction Bank ve anakaradan başka kuruluşlar katıldı. Bu bankalar bölgedeki Çinli şirketlere hizmet verir ve emtia ile mamul mal ticaretini finanse eder. Çin devlet şirketleri de Singapur'u ticaret ve hazine üssü olarak kullandı. Bazıları yavru şirketlerini Singapur Borsası'nda (SGX) halka arz etti.

Bu halka arzların en kötü şöhretlisi, devlete ait havacılık yakıtı tedarikçisinin yavru şirketi olan ve Aralık 2001'den beri Singapur'da kote olan China Aviation Oil'di. Şirket 2004'te petrol türevlerinde 550 milyon ABD doları zarar ettiğini açıkladı. Bu olay, 1995'te Barings'in çöküşünden bu yana Singapur'daki en büyük finansal skandal olarak nitelendirildi. Şirketin icra kurulu başkanı Chen Jiulin, içeriden öğrenenlerin ticareti ve gerçeğe aykırı finansal tablolar dahil suçlamaları kabul etti. BP, Temasek ve Çinli ana şirket ise tasfiyeyi önlemek için şirkete yeniden sermaye kazandırdı.[1] Vaka, Singapur düzenleyicilerine borsada işlem gören bir Çin devlet şirketinin bir Singapur şirketinin yönetişimini, Pekin'e uzanan risk yönetimi ve raporlama hatlarıyla birleştirebileceğini öğretti. Barings'i ve piyasaların disiplinini ele alan D. Kısım, II. Bölüm arka planı sunar.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

İzleyen on yılda bir dalga özel Çin şirketi, gayriresmî olarak "S-chips" adıyla anılan bir grup hâlinde Singapur Borsası'nda halka arz edildi. Bir dizi muhasebe skandalı itibarlarını zedeledikten sonra bunların çoğu borsadan çekildi veya işlemleri durduruldu. Bu deneyim Singapur piyasasını, varlıkları, kayıtları ve yönetimi Çin'de bulunan ve bu nedenle Singapurlu soruşturmacıların fiilen erişemeyeceği halka arzlar konusunda temkinli kıldı.

Ters yönde devlet sermayesi

Singapur'un kendi devlet yatırımcıları, Çin bankalarına yatırım yapan ilk yabancı yatırımcılar arasındaydı. Temasek 2005'te Bank of China'nın yüzde 10'luk payını 3,1 milyar ABD dolarına satın aldı ve bankanın halka arzında ayrıca 500 milyon ABD doları yatırdı. Aynı yıl China Construction Bank'a 1 milyar ABD dolarının üzerinde yatırım yaptı. Bu payların büyük kısımlarını 2011 ve 2012'de sattı.[2] Çin o tarihten bu yana Temasek portföyünün en büyük bileşenlerinden biri hâline geldi. 31 Mart 2024 itibarıyla Çin'e yönelik dolaylı (underlying) maruziyeti yüzde 19'du. Sonraki artışı D. Kısım, I. Bölüm izler.[3] Dolayısıyla iki ekonomi arasındaki akışlar iki yönlüdür: Singapur devleti Çin'de yatırımcıdır, Çin özel sermayesi ise Singapur'a yönelir.

Teknoloji şirketleri ve "Singapore washing"

2020'den itibaren Singapur'a yeni türden bir Çin şirketi gelmeye başladı. Çin'de büyük ölçeğe ulaşan teknoloji ve tüketici şirketleri, uluslararası büyüme için ve giderek artan biçimde Pekin ile Washington arasındaki gerginliklerden uzaklaşmak için bir üs aradı. Ekim 2008'de Nanjing'de kurulan çevrim içi moda perakendecisi Shein, tedarik zincirini Çin'de tutarak genel merkezini 2022'de Singapur'a taşıdı. Şirketin daha sonra Londra'da halka arz girişimi 2025'te durdu. Bunun bir nedeni, Çin Menkul Kıymetler Düzenleme Komisyonu'nun (CSRC) onayını alamamasıydı. Şirket sonunda Ağustos 2026 sonunda Hong Kong'da borsaya giriş yaptı.[4] Bu süreç temel bir noktayı açıkça ortaya koyar. Singapur'da bir genel merkez, şirketi Çinli düzenleyicilerin erişim alanından çıkarmaz. Anakarada faaliyeti olan şirketlerin yurt dışında halka arzını bu düzenleyiciler kontrol etmeye devam eder.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ByteDance'in video platformu TikTok da uluslararası yönetimini Singapur'a yerleştirdi. Singapurlu icra kurulu başkanı Chew Shou Zi, 2024'te ABD Kongresi'nde sorgulandı. Reuters, Aralık 2025'te analistlerin "Singapore washing" (Singapur aklaması) ifadesini kullanmaya başladığını bildirdi. Bu ifadeyle, Çinli şirketlerin Çin-ABD gerginliklerine maruziyetlerini azaltmak için Singapur'a taşınması uygulaması kastediliyordu. Haber, Singapur'a yerleşen Çinli şirketlerin sayısına ilişkin resmî bir veri bulunmadığını da belirtti. Haberde görüşüne yer verilen bir kurumsal hizmet sağlayıcısı, Çinli şirketlerden gelen taleplerin yıllık bazda yüzde 15 ila 20 arttığını ifade etti.[5]

Aynı haber, Nvidia'nın yapay zekâ çiplerini iddiaya göre başka yöne aktardığı gerekçesiyle ABD'de soruşturma altında olan Singapur merkezli bir veri merkezi şirketinden söz etti. Vaka, Singapur'a taşınmanın Çinli şirketleri Singapur hukuk düzenine dahil ettiğini, ancak onları ABD'nin denetiminden kurtarmadığını gösterir.[6] H. Kısım, IV. Bölüm ihracat kontrolleri boyutunu inceler.

2025 yatırım patlaması

Resmî yatırım istatistikleri bu eğilimi doğrular. Ekonomik Kalkınma Kurulu (EDB), 2025 için 14,2 milyar Singapur doları (S$14,2 milyar) sabit varlık yatırımı ve S$8,9 milyar toplam iş harcaması taahhüdü bildirdi.[7] Aynı sonuçlara ilişkin basın haberlerine göre Çinli şirketler S$2,9 milyar sabit varlık yatırımı taahhüt etti. Bu, toplam içindeki paylarını 2024'teki yüzde 2,5'ten yüzde 20,6'ya yükseltti. Bu pay ilk kez ABD'li şirketlerin yüzde 17,3'lük payını aştı. Çinli şirketler ayrıca toplam iş harcaması taahhütlerinin yaklaşık yarısını oluşturdu.[8]

Finans merkezi için bu şirketler üç açıdan önemlidir. Bölgesel faaliyetleri için hazine, nakit yönetimi ve ticaret finansmanı hizmetlerine ihtiyaç duyarlar. Kurucuları ve üst düzey çalışanları çoğu zaman özel bankacılık ve aile ofisi müşterisi olur. Varlıkları ayrıca Çinli hukuk bürolarını, muhasebecileri ve hizmet sağlayıcıları da çeker. Bunlar da Singapur'u bir sonraki şirket dalgası için daha erişilebilir kılar. J. Kısım, II. Bölüm'ün incelediği Singapur işgücünün Mandarin Çincesi becerileri, bu çekiciliğin önemli bir parçasıdır.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Notlar

1. Wikipedia, “China Aviation Oil” (Erişim tarihi: Kasım 2026): Aralık 2001’den beri Singapur Borsası’nda kote; 2004’te 550 milyon ABD doları zarar; “the largest financial scandal to rock Singapore since the collapse of Barings Bank in 1995”; Chen Jiulin içeriden öğrenenlerin ticareti ve gerçeğe aykırı finansal tablolar dahil suçlamaları kabul etti (New York Times, 15 Mart 2006); BP, Temasek Holdings ve CAOH’nin kurtarma yatırımı. ↩

2. Wikipedia, “Temasek Holdings” (Erişim tarihi: Kasım 2026): 2005’te Bank of China’nın yüzde 10’luk payının 3,1 milyar ABD dolarına satın alınması, ayrıca halka arzda 500 milyon ABD doları; 2005’te China Construction Bank’a 1 milyar ABD dolarını aşan yatırım; 2011 ve 2012’de büyük satışlar; ICBC, JD.com, Baidu, Didi Global ve Kuaishou’daki paylar. ↩

3. Temasek, *Temasek Review 2024*, “Performance and Portfolio” (tr24.temasekreview.com.sg): 31 Mart 2024 itibarıyla Çin’e yönelik dolaylı maruziyet yüzde 19; Wikipedia, “Temasek Holdings” (Erişim tarihi: Kasım 2026), 31 Mart 2026 için yüzde 26 oranını verir. ↩

4. Wikipedia, “Shein” (Erişim tarihi: Kasım 2026): Ekim 2008’de Nanjing’de ZZKKO adıyla kuruldu; genel merkez 2022 başında “for regulatory, international expansion, and financial reasons” Çin’den Singapur’a taşındı, tedarik zincirleri ve depolar Çin’de kaldı; Haziran 2024’te Londra halka arz başvurusu; planların Mayıs 2025’te durduğu bildirildi (Bloomberg, ABD gümrük vergilerine atıfla); Shein “failed to secure the approval of the China Securities Regulatory Commission to list in London”; Ağustos 2026’da HK$13,86 milyara kadar Hong Kong halka arzı başlatıldı, BBC borsaya girişi 31 Ağustos 2026’da bildirdi. ↩

5. Reuters, “As global scrutiny grows, Chinese firms look to call Singapore home”, 19 Aralık 2025 (itiger.com’da yeniden yayımlandı): bazı analistlerin kullandığı bir terim olarak “Singapore washing”; Singapur’a yerleşen Çinli şirketlerin sayısına ilişkin resmî veri yok; InCorp Group icra kurulu başkanına göre Çinli şirketlerden gelen talepler yıllık bazda yaklaşık yüzde 15–

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

20 arttı; Chew Shou Zi 2024'te bir ABD Kongresi oturumunda sorgulandı; örnek olarak Shein ve Megaspeed; Singapur'daki Çinli şirketlere yönelik artan ABD denetimi. ↩

6. Reuters, 19 Aralık 2025 (a.g.e.): Singapur merkezli bir veri merkezi şirketi olan Megaspeed, Nvidia yapay zekâ çiplerinin iddia edilen şekilde başka yöne aktarılması nedeniyle bir ABD soruşturmasıyla karşı karşıya; taşınma, siyasi veya düzenleyici baskıdan kurtulmayı "does not guarantee". ↩
7. Singapore Economic Development Board, basın duyurusu, "EDB continued to secure high value investment commitments in 2025 amidst a volatile global operating environment", 9 Şubat 2026, para. 3 ve 5: S$14,2 milyar sabit varlık yatırımı (FAI), S$8,9 milyar toplam iş harcaması (TBE). ↩
8. "China's fixed asset investment in Singapore jumps more than eightfold", *Caixin Global*, 10 Şubat 2026: 2025'te Çin kaynaklı S$2,9 milyar (yaklaşık 2,3 milyar ABD doları) sabit varlık yatırımı taahhüdü; Çin'in payı yüzde 20,6, "exceeding the U.S. for the first time", 2024'te ise yüzde 2,5; ABD'nin payı yüzde 17,3; Çinli şirketlerin iş harcaması S$5,1 milyar, toplamın "roughly half" kadarı. "Singapore Investment Commitments Rise in 2025 as China's Share Soars", *China Global South*, 9 Şubat 2026: iş harcamasında Çin'in payı yüzde 50,7. İki haber Çinli şirketlerin iş harcaması konusunda birbirinden ayrılır (S$5,1 milyar, S$8,9 milyarın yaklaşık yüzde 57'sine karşılık gelir, yüzde 50,7 ise yaklaşık S$4,5 milyardır); *China Global South* toplam sabit varlık taahhütlerini S$11,2 milyar olarak da vermiştir, bu da Kurul'un S$14,2 milyarlık rakamıyla çelişir. Buna karşılık S$2,9 milyar, S$14,2 milyarın yüzde 20,6'sına karşılık gelen bir payla tutarlıdır. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.